

Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20532>

Özet

Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i (ESKÖ), 2018 y?l?nda Kemal Baytemir ve Turan ?lhan tarafından geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle çocuklar?nın akademik ba?ar?s? ve girecekleri s?navlar ba?lam?nda ebeveynlerin ya?ad??? **kayg?** düzeyini ölçmek amacıyla tasarlanm???tır. Ölçe?in geli?tirilmesi, ebeveynlerin s?nav sürecine duygusal katkıları ve bunun çocuk üzerindeki potansiyel etkilerinin anlaşılmasına yönelik önemli bir katkı sağlamaktadır. Çalışma, ölçe?in yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için titiz bir psikometrik süreç izlemiştir.

ESKÖ, eğitim psikolojisi alanında, öğrenci ba?ar?s?nın yalnızca öğrencinin kendi performansına değil, aynı zamanda aile ortamı ve ebeveynin duygusal durumunun da bir sonucu olduğunu vurgulayan araştırmalar için değerli bir ölçüm aracı sunar. Ölçek, ebeveynlerin s?nav stresini nasıl deneyimlediğini ve bu stresin hangi boyutlarda yoğunlaştığını belirlemeye yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn S?nav Kayg?s?, Akademik Stres, Ölçek Geliştirme, **Kayg?**, Eğitim Psikolojisi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Kemal Baytemir, Turan ?lhan.

Amaç

Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, çocukların eğitim hayatındaki kritik dönemlerde (özellikle merkezi s?navlar öncesinde) ebeveynlerin hissettiği spesifik kaygı düzeyini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Geliştiriciler, bu ölçek aracılığıyla, ebeveyn kaygısının yapısal olarak ortaya koymayı ve bu kaygının öğrenci ba?ar?s?, motivasyonu ve genel refahı üzerindeki etkisini incelemeyi hedeflemiştir.

Ölçek, aynı zamanda, ebeveynlere yönelik rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin planlanmasında ve uygulanmasında temel veri sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ebeveynlerin s?nav sürecine yönelik ya?adıkları duygusal tepkilerin derinlemesine anlaşılmasını, etkili müdahale programlarının geliştirilmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

ESKÖ, ebeveyn s?nav kaygısının çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, genellikle ebeveynlerin kendi beklentileri, çocuğun performansı hakkındaki endişeleri, sosyal baskı algıları

ve s?nav?n gelecekteki ya?am üzerindeki etkisi gibi çe?itli faktörleri içerir. Ölçek, bu kayg?n?n bili?sel, duygusal ve fizyolojik bile?enlerini yans?tacak ?ekilde maddeler içermektedir.

Ölçe?in yap?sal bütünlü?ü, geli?tirme çal??mas?nda uygulanan istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. Bu analizler, ebeveyn s?nav kayg?s?n?n tek bir genel faktörden ziyade, farklı alt boyutlara ayrılan karma??k bir **psikolojik yap?** oldu?unu göstermi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, öncelikle yap? geçerli?ine odaklanm??tır. Baytemir ve ?lhan (2018) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemek amacıyla hem Aç?mlay?c? **Faktör Analizi** (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??tır.

DFA sonuçlar?, ölçe?in belirlenen faktör yap?s?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Ayr?ca, ay?rt edici geçerlik ve yak?nsak geçerlik analizleri de gerçekleştirilmi?; ölçe?in, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla (örne?in, genel kayg? veya ebeveyn stresi) anlaml? ili?kiler gösterirken, onlardan yeterince ayrı??t??n? kan?tlam??tır.

Güvenirlik

Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i'nin **güvenirlik** çal??malar?, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmi?tir. ?ç tutarlılık güvenilirli?i, maddeler arasındaki homojenli?i ölçen **Cronbach Alfa** katsay?s? ile hesaplanm??tır.

Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, hem genel ölçek hem de alt boyutlar için kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarlı oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i analizleri de ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek üzere kapsamlı **faktör analizi** uygulanm??tır. İlk olarak, veri yap?s?n?n faktör analizine uygunlu?unu de?erlendirmek için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett Sphericity testleri yap?lm?? ve sonuçlar analizin uygun oldu?unu göstermi?tir.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçe?in birden fazla alt boyuttan olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu alt boyutlar, ebeveynlerin s?nav kayg?s?n? farklı yönleriyle (örne?in, sonuç odaklı kayg?, sosyal kar??la?tırma kayg?s? vb.) yans?tmaktadırlar. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise bu çok boyutlu yap?n?n teorik modellerle uyumunu güçlü bir ?ekilde desteklemiştir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: **Likert Ölçe?i** (Genellikle 5'li veya 6'lı derecelendirme yap?s? kullan?lm??t?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: Çocuklar? okul ça??nda olan yeti?kinler (Genellikle ortaokul ve lise ö?rencilerinin ebeveynleri.)

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylerden ebeveynler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen, bireysel veya grup halinde tamamlanabilen öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, S?nav Stresi, **Psikometri**, Ölçek Geli?tirme, **Cronbach Alfa**, Yap?s?sal E?itlik Modellemesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in geli?tirme y?l? **2018**'dir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? çaplı ara?t?rmalarda kullan?m? için **Sorumlu Yazar Kemal Baytemir** ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullan?mlar için genellikle izin talep edilir. Ölçe?in orijinal makalesi aç?k eri?imli bir dergide yayınlanm??t?r.

Orijinal makaleye ait ba?lant?: ojs.ual.es

Kaynaklar

Baytemir, K., & ?lhan, T. (2018). Development of the Exam Anxiety Scale for Parents: A validity and reliability study. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 16(1), 223-241.

Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte Ebeveyn S?nav Kayg?s? Ölçe?i'nin maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal makaleye (Baytemir & ?lhan, 2018) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM